

Falköpings kommun
stadsbyggnad@falkoping.se
Helbin.saadali@falkoping.se

Undersökningssamråd tillhörande förslag till detaljplan för Falevi 8:14 i Falköpings kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade 2024-01-09 för samråd enligt 6 kap. 6 § miljöbalken

Om ärendet

Inför upprättande av rubricerad detaljplan har kommunen genomfört en undersökning om ett genomförande av planförslaget kan medföra betydande miljöpåverkan (BMP). Som underlag, har kommunen upprättat en checklista som ingår med en karta över föreslagna planområdet. Med dessa handlingar begär kommunen ett samråd med Länsstyrelsen.

Kommunens bedömning är att, planen möjliggör för en ny återvinningscentral, en tillståndspliktig verksamhet, därför genomförandet av den kan innebära betydande miljöpåverkan. Däremot anser inte kommunen att en särskild miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver upprättas på grund av att en miljöprövning av verksamheten kommer att genomföras i samband med tillståndsansökan.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att planförslaget kan komma att medföra betydande påverkan på miljön. Däremot instämmer inte Länsstyrelsen att en MKB inte behöver upprättas för detaljplanen.

Länsstyrelsen uppmärksammar att i dagsläget, vid bedömningen av BMP, saknas en del underlag. Till exempel, förslag på hur marken inom planområdet kommer att disponeras, dvs., kvartersmark med byggnader, ytor som kommer att bli hårdgjorda.

Motivering

Det framgår av bifogad karta visar att ett nytt markområde kommer att ta i anspråk. Detta område anses ha kultur, natur samt bruksvärde i dagsläget. Hur den kommande detaljplanen utformas och hur dessa värden kommer att hanteras kan föranleda till att vid genomförandet av planförslaget, går det inte att utesluta att betydande miljöpåverkan uppstår. Därmed en MKB bör upprättas för att hantera de miljökonsekvenser som planförslaget innebär.

Länsstyrelsens motiverar med följande synpunkter som behöver bemötas vid fortsätta planarbetet:

- Utformning samt omfattning av hårdgjorda ytor som detaljplanen kommer att möjliggöra samt konsekvenser av detta för risker vid skyfall och översvämning.
- Transporter med farligt gods som kan fraktas. Risker kopplad till transporter på väg 47 som angränsar tänkta planområdet.
- Geotekniska förutsättningar för att kunna bedöma markens lämpligt för ändamålet.
- Buller- och ljus & luktstörningar för närliggande hus.

Vatten och Miljökvalitetsnormer (MKN)

- Påverkan på grund och ytvatten. Möjliggörande av en ändamålsenlig dagvattenhantering.
- Vilken recipient som dagvatten avses att ledas till samt eventuell status och påverkan på MKN för vatten.
- Stor del av planområdet ingår i båtlandsområde för markavvattning (Mönarps mossar DF 1919/Rogestorp och eventuellt fler). Kommunen bör samråda med berörda markavvattningsföretag och redogöra för om det kommer att ske några förändringar inom markavvattningsföretaget på grund av detaljplanens genomförande.

Naturvård

- En översiktlig naturinventering behöver upprättas och den ska utgöra underlag till detaljplanens utformning.
- Eventuella biotoper ska identifieras, särskilt de med goda förutsättningar för förekomst av skyddade arter. Identifierade biotoper behöver inventeras närmare om de påverkas genom planen.

Om man avstår från att närmare inventera till exempel ett ”grodlämpligt” dike bör det finns en kvalificerad bedömning att biotopen trots allt bara har ringa betydelse för skyddade arter. Innan fältarbete kan lämpligen Artportalen kollas och kontakt tas med lokala föreningar som kan ha kunskaper om flora och fauna i området. Utifrån ett sådant underlag och en besiktning av området kan man avgöra vilken ambitionsnivå som är rimlig i fältinventeringen.

Noteras dock att avsaknad av uppgifter i Artportalen och hos lokala föreningar inte behöver innebära att skyddade arter saknas.

- Det framgår av handlingarna att det finns täckdiken inom planområdet som berörs. Hur hanteras det vid planens utformning? Det behövs även en groddjursinventering då alla groddjur är fridlysta.

Länsstyrelsen vill upplysa att inom planområdet och dess närhet har det noterats olika fridlysta växter, bland annat revlumner och ängsnycklar. Planhandlingarna behöver redogöra för vilka fridlysta arter som kan påverkas

av detaljplanen och på vilket sätt. Om växtlokalerna inte kan behållas kan dispens från artskyddsförordningen krävas.

- Vidare har det även noterats olika rödlistade arter i form av fågelarter. Även en häckfågelinventering bör göras då naturmark tas i anspråk.

Gällande skyddade arter uppger Länsstyrelsen att på ett generellt plan täcker följande punkter in den kunskap som behövs för att bedöma om [artskyddsbestämmelserna](#) kan efterlevas i ett enskilt fall:

- a. om **skyddade djurarter** förekommer inom områden som omfattas av planerade åtgärder, och arterna använder området för fortplantning, övervintring eller för vila (till exempel häckning inklusive födosöksrevir, yngelplatser, rastplatser, dagvisten), samt hur otillåten störning eller skada kan minimeras eller undvikas, genom att åtgärden anpassas eller skyddsåtgärder vidtas.
- b. hur förutsättningarna är för de **skyddade arter (enligt 4 och 4 a §§)** som genom planerade åtgärder förlorar områden för fortplantning, vila och övervintring *att tillgodose sina behov i närområdet*, och om det krävs anpassningar och skyddsåtgärder för att populationerna ska finnas kvar i området. Närområdet ska avgränsas utifrån den berörda artens (parets eller populationens) lokala revir eller hemområde.
- c. om åtgärden leder till en störning genom buller, mänsklig aktivitet, habitatförstörelse eller annat, och vilken betydelse störningen har för möjligheten att bibehålla eller återupprätta populationen av **berörda fågelarter** till en tillfredsställande nivå, och om anpassningar och skyddsåtgärder kan leda till att störningen uteblir eller minimeras.
- d. om åtgärden riskerar leda till att en lokal population av **djur och växter med skydd genom 6, 8 och 9 §§** försvinner, samt hur påverkan på arter kan minimeras eller undvikas, genom att åtgärden anpassas eller skyddsåtgärder vidtas.

Övriga naturvärden i närheten av planområdet:

I vägrenen längs med väg 47 finns en artrik vägkant. Här bör kommunen stämna av värdena med Trafikverket och vilken påverkan planen kan ha på den artrika vägkanten.

Strandskydd

Västra delen av det föreslagna planområdet berörs av strandskydd runt Hulesjön. Det behöver hanteras i detaljplanen. Om det området tas i anspråk behöver beskriva strandskydd kommer att upphävas och i så fall med vilket skäl.

Riksintresse för kulturmiljö

Det framgår av checklisten att planområde ligger till stor del inom riksintresse för kulturmiljö – Kambrosilurområdet och består till stor del av grönska i form av skogs- och jordbrukslandskap.

Det öppna agrara landskapet och topografin är ett av de betydande uttrycken för att bibehålla upplevelsen av riksintressets kulturmiljövärden. Enligt kommunens kulturmiljöunderlag har området inte någon direkt utpekade

värden eller känsliga delar för utveckling. Dock noterar Länsstyrelsen att kommunens underlag har fokus på tätorten och då planområdet ligger strax utanför/i utkanten av tätorten ser aktuellt planområde inte ut att ha hanterats aktivt i underlaget.

Vidare ligger aktuellt planområde strax intill utpekat område inom inventeringsprojektet VaKUL utmed berört vatten (Lidan, Tovarp till Falköping via Kvarnkanalen och Hulesjön) med utpekat högt kulturhistoriskt värde.

Det framgår av handlingarna att landskapsbilden kommer att påverkas i viss utsträckning av planerade åtgärder. Därför pekar Länsstyrelsen på att vid hanteringen av landskapsbilden inom planarbetet, är det fördelaktigt att inkludera även kulturmiljöfrågan på ett aktivt och medvetet sätt. Till exempel säkerställa att hänsyn tas för att eventuell negativ påverkan på upplevelsen och läsbarheten av riksintresse, minimeras. Och hänsyn även tas till VaKul-områdets eventuella berörda värden inom det landskapsavsnittet.

Länsstyrelsen anser att kommunen med stor fördel kan hantera frågan kring gestaltning och landskapsbilden på ett aktivt och medvetet sätt inom planarbete. Därmed bör planarbete inte innebära betydande miljöpåverkan utifrån kulturmiljövärden av riksintresse och/eller övriga allmänna kulturvärden.

Jordbruksmark

Detaljplanens ianspråktagande av jordbruksmark bedömer Länsstyrelsen inte att medföra betydande miljöpåverkan. Däremot behöver kommunen, inför planarbete, utreda ianspråktagandet i enlighet med 3 kap 4 § miljöbalken. Den kan exempelvis göras och redovisas i planbeskrivningen, i en eventuell miljökonsekvensbeskrivning (MKB) eller i en separat utredning.

Utredningen kan göras genom att utförligt och motiverande svara på följande tre frågor:

1. Är jordbruksmarken brukningsvärd? (Med brukningsvärd jordbruksmark avses mark som med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämplig för jordbruksproduktion.)

Om jordbruksmarken är brukningsvärd ska nästa fråga besvaras.

2. Är den aktuella förändrade markanvändningen ett väsentligt samhällsintresse? (ett väsentligt samhällsintresse kan till exempel vara bostadsförsörjningsbehovet, intresset av att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem samt att säkerställa viktiga rekreationsintressen.)

Om jordbruksmarken är brukningsvärd och markanvändningen bedöms utgöra ett väsentligt samhällsintresse ska nästa fråga besvaras.

3. Varför är förutsättningarna att ta annan mark i anspråk inte tillfredsställande?

Länsstyrelsen uppmärksammar att få bebygga brukningsvärd jordbruksmark krävs att en konkret utredning som kan visa att behovet inte kan tillgodoses på

annan, alternativ mark. De alternativen som man utreder ska först och främst inte utgöras av jordbruksmark, utan av annan mark. Om vid utvärdering av alternativen visas att det finns andra möjliga alternativ, då får brukningsvärd jordbruksmark inte tas i anspråk.

Med ovan givna motivering anser Länsstyrelsen att en miljökonsekvensbeskrivning(MKB) som berör detaljplanens markanvändningsförslag bör vara i sin ordning vid det fortsatta planarbetet.

Avgränsningssamråd ska hållas med Länsstyrelsen om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad.

De som medverkat i beslutet

Vid ärendets beredning har företrädare för avdelningar för natur, miljö, landsbygd och vatten samt enheterna för kulturmiljö samt samhällsskydd och beredskap har medverkat. Detta yttrande har föredragits och beslutat av arkitekt/ planhandläggare Nirmala Blom-Adapa.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Länsstyrelsen/

Avdelningar /

Natur: Martin Svensson,

Miljö: Annika Lundahl,

Landsbygd: Jannicke Hellberg

Vatten: Claes Eliasson

Enheterna/

Kulturmiljö: Per Jernevad samt Madeleine Elisabethdotter Sjölander

Samhällsskydd och beredskap: Mattias Svanström

Funktionschef, plan & bygg/ Nina Kiani Janson

Upplysningar

Planer som har påbörjats från och med 2018-01-01 ska hanteras i enligt ändringarna av 6 kapitlet miljöbalken (2017:955) och miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Efter ett undersökningssamråd ska kommunen fatta beslut om betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska också göras tillgängligt för allmänheten.

Om kommunen beslutar att genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning göras. Inom den processen ska ett avgränsningssamråd hållas om miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och detaljeringsgrad.

Miljöbedömningsförordningen (2017:966)

Att undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen

a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,

b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,

c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller

d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,

2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,

3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,

4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,

5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,

6. miljöeffekternas omfattning,

7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,

8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.